

SAAPUNUT

16 -11- 2020

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Muutoksenhakija Vehmaa

Päätös, jota muutoksenhaku koskee

Turun hallinto-oikeus 19.12.2019 nro 19/0340/1

Asian aikaisempi käsittely

Vehmaan kunnanhallitus on 6.8.2018 (§ 246) päättänyt määrätä kunnanjohtajan viransijaiseksi, oman toimen ohella, ajalle 7.–8.8.2018 vs. tekninen johtaja Antti Heinosen ja 9.8.2018 alkaen, oman toimen ohella, virkavapauden loppuun rehtori-koulutoimenjohtaja Hannele Lehtimäen. Viransijaisella on kunnan hallintosäännössä määrätty kunnanjohtajalle kuuluvat vastuut, velvollisuudet ja valtuudet.

Vehmaan kunnanhallitus on 17.9.2018 (§ 295) hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Turun hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt kunnanhallituksen lausuntoa koskevan väitteen ja jättänyt tutkimatta Ilmari Heinosen vastaselityksessä esittämän kunnanhallituksen puheenjohtajan esteellisyyttä koskevan valitusperusteen ja hallintosäännön lainvoimaisuuteen liittyvän valitusperusteen. Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen muilta osin.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Oikeudenkäyntiväitteen hylkääminen

Hallinto-oikeus hankkii päätöksen tehneeltä viranomaiselta lausunnon asian selvittämiseksi. Lausunto ei sido hallinto-oikeutta. Ottamalla huomioon toisaalta sen, mitä kunnanhallituksen lausunnossa on esitetty, ja toisaalta sen, mitä [] on lausunnon luotettavuuden osalta esittänyt, hallinto-oikeus harkitsee itsenäisesti, mikä merkitys kyseiselle lausunnolle on annettava.

Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valituksen perusteet tulee esittää ennen valitusajan päättymistä.

[] on 1.3.2019 saapuneessa vastaselityksessään esittänyt uutena valitusperusteena kunnanhallituksen päätöksen 17.9.2018 § 295 syntyneen virheellisessä järjestyksessä sillä perusteella, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Anna Ekström on esteellisenä osallistunut asian käsittelyyn.

[] on lisäksi uutena perusteena esittänyt, että asiassa on sovellettu hallintosääntöä, joka ei ole lainvoimainen. Valitusperusteet on esitetty vasta valitusajan päättymisen jälkeen ja siten myöhässä. Ne on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Kunnanhallituksen päätösten lainmukaisuus

Sovellettavat säännökset ja niiden esityöt sekä hallintosäännön määräykset

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kuntalain 90 §:n 1 momentin 2 kohdan i-kohdan mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset esittelystä.

Kuntalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 268/2014 vp) 90 §:n 1 momentin 2 kohdan i-kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että esittelijänä voisi toimia kunnan viranhaltija tai toimielimeen kuuluva luottamushenkilö, yleensä puheenjohtaja.

Päätöksentekoaikajakohtana voimassa olleen hallintosäännön 1 luvussa määrätään kunnan johtamisesta. Mainitun luvun 3 §:ssä määrätään esittelystä kunnanhallituksessa. Pykälän mukaan kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ollessa estynyt tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisenaan toimiva hallinto- ja taloussuunnittelija. Molempien edellä mainittujen ollessa estyneitä tai esteellisiä, esittelijänä toimii kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Hallintosäännön 15 luvussa määrätään kokousmenettelystä. Mainitun luvun 116 §:n mukaan luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielin kokouksissa sekä toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty. Luvun 133 §:ssä määrätään esittelijöistä. Pykälän 1 momentin mukaan kunnanhallituksen esittelijästä

määrätään 3 §:ssä. Luvun 134 § sisältää määräykset esittelystä. Pykälän 1 momentissa on muun muassa määrätty, että asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Pykälän 5 momentissa on muun muassa määrätty, että toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Kunnanhallitus on kokouksessaan 6.8.2018 kokouspöytäkirjan §:n 246 kohdalla käsitellyt kunnanjohtajan viransijaisuuden hoitamista, ja päättänyt määrätä vs. tekninen johtaja Antti Heinosen ja rehtori-koulutoimenjohtaja Hannele Lehtimäen toimimaan viransijaisina. Pöytäkirjasta ilmenee muun ohella, että kunnanjohtaja on ilmoittanut esteellisyytensä ja poistunut kokouksesta kysymyksessä olevan asiakohdan käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjassa on todettu, että asian esittelyn suorittaa kunnanhallituksen puheenjohtaja edellä §:ssä 245 mainituin perustein. Kokouspöytäkirjan §:n 245 kohdalla on todettu, että asian esittelyn suorittaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, koska hallinto- ja taloussuunnittelija ei ole vielä aloittanut virantoimitustaan.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 17.9.2018 kokouspöytäkirjan §:n 295 kohdalla käsitellyt [REDACTED] kunnanhallituksen päätökseen 6.8.2018 § 246 kohdistuvaa oikaisuvaatimusta. Pöytäkirjasta ilmenee, että kunnanjohtaja on ilmoittanut esteellisyytensä ja poistunut kokouksesta kysymyksessä olevan asiakohdan käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjasta ilmenee edelleen, että asian esittelyn on suorittanut kunnanhallituksen puheenjohtaja. Asiakirjoista ilmenee, että hallinto- ja taloussuunnittelija aloittaa virantoimituksen 1.10.2018 alkaen.

Asiassa saadun selvityksen mukaan asiassa sovellettavan kunnan hallintosäännön 15 luvun 134 §:ssä on määräykset esittelystä ja 1 luvun 3 §:ssä esittelystä kunnanhallituksessa. Hallintosäännön 15 luvun 116 §:ssä on määrätty, että kysymyksessä olevan luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty. Koska esittelystä kunnanhallituksesta on ollut määräykset hallintosäännön 1 luvun 3 §:ssä, kysymyksessä olevaa määräystä on tullut noudattaa 15 luvun 134 §:n määräyksen sijasta.

Kunnanhallituksen käsittelemässä asiassa on ollut kysymys kunnanjohtajan viransijaisuuden hoitamisesta kunnanjohtajan virkavapauden aikana. Koska kunnanjohtaja ei ole asianosaisena voinut toimia asiassa esittelijänä eikä hallinto- ja taloussuunnittelija ollut vielä tuolloin aloittanut virantoimitustaan, asian esittelijänä on kunnanhallituksen kokouksissa 6.8.2018 ja 17.9.2018 hallintosäännön 3 §:n nojalla voinut toimia kunnanhallituksen puheenjohtaja. Menettely ei ole ollut kuntalain vastaista. Päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä valituksessa esitetyllä asian esittelyä koskevalla perusteella.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Kuntalaki 90 § 1 momentti 2 kohta i-kohta sekä 135 § 2 ja 3 momentti
Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 36 § ja 51 § 2 momentti
Vehmaan kunnan hallintosääntö (Vehmaan kunnanvaltuusto 26.2.2018 ja 18.6.2018) 3 §, 116 §, 133 § ja 134 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

[] on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös, Vehmaan kunnanhallituksen päätös 17.9.2018 (§ 295) sekä sitä edeltävä kunnanhallituksen päätös 6.8.2018 (§ 246) kumotaan. Hän on myös vaatinut, että Vehmaan kunta veloitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa.

Vaativustensa tueksi muutoksenhakija on viitannut asiassa aikaisemmin lausumaansa sekä esittänyt muun ohella seuraavaa:

Hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta Anna Ekströmiä koskevan esteellisyysväitteen sillä perusteella, että asia on tuotu esille vasta vastaselityksessä. Asiaa koskeva kirjaus löytyy kuitenkin myös kunnallisvalituksesta ja oikaisuvaatimuksesta. Luottamushenkilö ei kuntalain mukaan voi toimia esittelijänä. Hallinto-oikeus ei ole ottanut huomioon hallintosääntöön kohdistuvan valituksen vaikutusta tähän valituksenalaiseen päätökseen.

Vehmaan kunnanhallitus on antanut selityksen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Valitus on hylättävä. Lisäksi on tutkittava, onko valittaja loukannut oikeuden väärinkäytön kieltoa, syyllistynyt kunnianloukkaukseen tai häiriön aiheuttamiseen viranomaiselle. On myös tutkittava, onko toiminnasta aiheutunut kunnalle korvattavaa vahinkoa ja tulisiko valitus hylätä oikeudenkäymiskaassa tarkoitettuna perusteettomana kanteena.

Muutoksenhakija on antanut vastaselityksen ja esittänyt muun ohella seuraavaa:

Kunta tai hallinto-oikeus ei ole ottanut kantaa kunnanhallituksen puheenjohtajan oikeuteen toimia esittelijänä. Aineisto todentaa kunnanjohtaja Ari Koskisen asenteellisuuden [] esiin nostamien asioiden suhteen ja siten myös esteellisyyden osallistua asian käsittelyyn.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus ei tutki Vehmaan kunnanhallituksen selityksessään esittämiä muutoksenhakijan toimintaan kohdistamia vaatimuksia.
2. Korkein hallinto-oikeus on muilta osin tutkinut asian. [] valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
3. [] vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta hylätään.

Perustelut

1. Vehmaan kunnanhallituksen selityksessä esittämät vaatimukset, jotka kohdistuvat muutoksenhakijan toimintaan, eivät korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n nojalla kuulu korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan lainkäyttöasiana. Tämän vuoksi vaatimukset on jätettävä tutkimatta

2. [] on vastaselityksessään esittänyt, että Vehmaan kunnan kunnanjohtaja Ari Koskinen on osallistunut esteellisenä kunnanhallituksen selityksen antamiseen korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan valitusviranomaisen tulee harkita kaikkia esille tulleita seikkoja ja päättää, mihin seikkoihin ratkaisu voidaan perustaa. Korkein hallinto-oikeus harkitsee mainitussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla asiaa ratkaistessaan, mikä merkitys kunnanhallituksen selitykselle on asiassa annettava osana muutoin saatua selvitystä.

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

3. Asian näin päättyessä ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, [] ei ole veloitettava maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluista korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi
oikeusneuvos

Janne Aer
oikeusneuvos

Petri Helander
oikeusneuvos

Ari Wirén
oikeusneuvos

Antti Pekkala
oikeusneuvos

Katja Ryttilähti
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

**Päätös
Jäljennös**

oikeudenkäyntimaksu
Turun hallinto-oikeus
Vehmaan kunnanhallitus

Asiakirjan oikeaksi todistaa

Essi Taavitsainen

Jaostosihteeri Essi Taavitsainen